

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 17 mei 2021

Datum GS-besluit : 15 juni 2021

Vragen nr. 55

Vragen van mevrouw R. Alberts en de heer W. Hoogervorst (SP) over Binnenvaart in Noord-Holland.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 17 mei 2021 door de leden van Provinciale Staten, mevrouw R. Alberts en de heer W. Hoogervorst (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Om goed zicht te krijgen op de huidige stand van zaken rond goederenvervoer over water en de aspecten die hieraan gerelateerd (kunnen) zijn, wil de fractie van de SP goed zicht krijgen op de huidige stand van zaken. We willen u de volgende schriftelijke vragen stellen.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN**Noord-Holland en binnenvaart****Vraag 1:**

Op 27 februari 2018 verscheen het eindrapport "Toekomst van goederenvervoer over water in Noord-Holland – inzicht in huidige en toekomstige stromen over provinciale vaarwegen" van onderzoeksbureau Panteia/Sweco.

Wie heeft destijds Panteia/Sweco opdracht gegeven tot het uitvoeren van dit onderzoek en om te komen met een eindrapportage?

Antwoord 1:

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van ons college.

Vraag 2:

Wat is op dit moment de status van dit eindrapport?

Antwoord 2:

Het rapport is ter kennisname gestuurd naar Provinciale Staten en gebruikt als bouwsteen voor de Omgevingsvisie NH 2050.

Vraag 3:

Is er sinds de verschijning van het rapport al iets met de inhoud gedaan?

Antwoord 3:

Het rapport heeft, onder andere door de aanbevelingen en de groeiende aandacht voor binnenvaart, tot de volgende vervolgstappen geleid vanuit de provincie Noord-Holland om de binnenvaart te stimuleren:

- In de omgevingsvisie NH 2050 is opgenomen dat de provincie de ambitie heeft om een Kernnet Goederenvervoer aan te wijzen;
- Het onderzoek heeft geleid tot het vervolgonderzoek Goederenvervoer over water dat op 5 februari 2020 naar Provinciale Staten is gestuurd;
- De samenwerking met de haven van Amsterdam is geïntensiveerd door o.a. de oprichting van Amsterdam Logistics Board.
- De provincie ondersteunt via Amsterdam Logistics het programma NoordWest Connect. Dit programma ondersteunt de ontwikkeling van goederenvervoer over water.
- Op het BO-MIRT 2020 hebben het Rijk, de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant en de havenbedrijven van Amsterdam, Rotterdam, Moerdijk en North Sea Ports besloten om een MIRT-onderzoek te starten voor een advies om te komen tot een MIRT Goederenvervoercorridor Zuid. In dit onderzoek wordt de potentie van binnenvaart en modal shift meegenomen. Op het BO-MIRT 2021 wordt waarschijnlijk besloten over het oprichten van de Goederenvervoercorridor Zuid.
- We investeren in de Noord-Hollandse vaarwegen. Deze investeringen zijn opgenomen in de Integraal meerjarenprogramma infrastructuur 2021-2028.
- De provincie is in gesprek met de gemeente Alkmaar om de haalbaarheid van een binnenhavenontwikkeling en insteekhaven en/of zwaairom bij bedrijventerrein Boekelermeer te onderzoeken.
- Er is samen met de Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC), Rijkswaterstaat en de provincie Flevoland door Bureau Voorlichting Binnenvaart onderzocht of afvalvervoer over water mogelijk is. Dit heeft helaas niet geleid tot een volgens HVC rendabele business case.
- De subsidie duurzame zeehavens is opengesteld in 2020 zodat er ook een miljoen euro beschikbaar is voor verduurzaming van de binnenvaart.
- Er zijn ambtelijke en bestuurlijke gesprekken geweest met bedrijven en andere overheden over de mogelijkheden van modal shift en de verduurzaming van de binnenvaart.
- Er loopt vanuit het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility een onderzoek naar de inzet van blockchaintechnologie in de binnenvaart.
- Samen met Rijkswaterstaat wordt bekeken of er een pilot bouwlogistiek over water mogelijk is.
- Er wordt een agenda slimme en schone logistiek opgesteld.

Vraag 4:

Zo ja: door wie, zo nee: waarom (nog) niet?

Antwoord 4: Ons college stimuleert vervoer over water en verduurzaming van de binnenvaart met de activiteiten zoals bij antwoord op vraag 3 geformuleerd, samen met maatschappelijke partners, gemeenten en ondernemers.

Logistiek**Vraag 5:**

Wordt er op dit moment gewerkt aan een actieplan 'modal shift', waarbij niet alleen gestimuleerd wordt meer gebruik te maken van de provinciale vaarwegen ten behoeve van het goederenvervoer maar dit vervoer ook gemakkelijker wordt gemaakt?

Zo ja: hoe is de stand van zaken?

Zo nee: waarom (nog) niet?

Antwoord 5:

Wij werken op dit moment aan de agenda slimme en schone logistiek. Omdat binnenvaart onderdeel is van complexe goederenketens, kijken we naar de

binnenvaart vanuit een brede logistieke blik waarbij zaken als bereikbaarheid, verstedelijking, verduurzaming, digitalisering en leefbaarheid in gezamenlijkheid worden gezien. In de tussentijd hebben we zoals onder vraag 3 toegelicht, verschillende acties ondernomen om de binnenvaart te stimuleren en modal shift te bevorderen.

Centrale brugbediening

Vraag 6:

Bij hoeveel van het totaal aan provinciale bruggen en sluizen is op dit moment sprake van een centraal geregelde brugbediening?

Antwoord 6:

Vanuit de centrale bedienpost Weg- & Waterhuis De Langebalk in Heerhugowaard worden momenteel 12 bruggen bediend.

Vraag 7:

Kunt u ons voorzien van een lijst van deze bruggen en sluizen?

Antwoord 7:

Hieronder is de lijst met bruggen die zijn aangesloten op de centrale bedienpost:

Objectnaam	
Brug Vrouwenverdriet	bekijk op de kaart
De Twee Zwanen (voorheen - Stolperophaalbrug)	bekijk op de kaart
Kogerpolderbrug	bekijk op de kaart
Prinses Amaliabrug (voorheen Beatrixbrug)	bekijk op de kaart
Zijperbrug	bekijk op de kaart
Waardbrug	bekijk op de kaart
Alkmaarse Brug (Middenmeer)	bekijk op de kaart
Schalkwijkerbrug	bekijk op de kaart
Bosrandbrug	bekijk op de kaart
Elsbroekerbrug	bekijk op de kaart
Leimuiderbrug	bekijk op de kaart
Schipholdraaibrug	bekijk op de kaart

Vraag 8:

Hebben zich in de periode 1-1-2020 tot heden calamiteiten voorgedaan met deze centraal geregelde brugbediening?

Zo ja: kunt u ons voorzien van een lijst van deze calamiteiten, waarop aangegeven om welke brug het gaat, wanneer de calamiteit plaats vond en waaruit deze calamiteit bestond?

Antwoord 8:

nee, er hebben zich geen ongevallen voorgedaan met materiele schade of lichamelijk letsel tot gevolg bij de centraal bediende bruggen. Wel zijn er technische storingen geweest bij het aansluiten van de bruggen met vertraging voor het (vaar)wegverkeer tot gevolg.

Vraag 9:

Is er voor de bruggen en sluizen, onderhevig aan de centraal geregelde brugbediening, een calamiteitenplan beschikbaar?

Zo ja: door wie is dit plan opgesteld?

Zo nee: waarom niet?

Antwoord 9:

ja. Bij stroomuitval blijft de centrale minimaal 2 uur operationeel. Bij uitval van de centrale bedienpost heeft de provincie, unit brugbediening een inzetplan beschikbaar voor lokale bediening.

Ligplaatsen**Vraag 10:**

Is er op dit moment sprake van een provinciaal beleid aangaande 'ligplaatsen voor de beroeps-binnenvaart'?

Zo ja: waar kunnen wij dit beleid terug vinden?

Zo nee: waarom niet?

Antwoord 10:

Ligplaatsen in vaarwegen, moeten voldoen aan de richtlijn vaarwegen 2020. Op alle provinciale vaarwegen geldt een ligplaatsverbod, tenzij een ontheffing is verleend.

Vraag 11:

Hoeveel ligplaatsen voor de beroeps-binnenvaart zijn er op dit moment in onze provincie beschikbaar?

Antwoord 11:

In Noord-Holland zijn 1.143 openbare ligplaatsen voor de beroepsvaart geregistreerd bij www.vaarweginformatie.nl. Hier staat ook de actuele ligplaatsbezetting van de openbare ligplaatsen.

Vraag 12:

Hoeveel ligplaatsen zijn er hiervan in beheer van de provincie?

Antwoord 12:

5 van deze ligplaatsen zijn in beheer van de provincie.

Vraag 13:

Kunt u, wat betreft ligplaatsen in gemeentelijk beheer, voor ons op een rijtje zetten welke gemeenten er ligplaatsen voor de beroepsbinnenvaart in beheer hebben, en om hoeveel ligplaatsen het per gemeente gaat?

Antwoord 13:

Hieronder de lijst met beheerders in Noord-Holland die een ligplaats van beroepsvaart CEMT klasse II en hoger in beheer hebben. Iedere beheerder is zelf verantwoordelijk om de database op www.vaarweginformatie.nl actueel te houden. Het valt daarbij op dat van 328 ligplaatsen, de beheerder onbekend is. Iedere overheid is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen data in deze database. Rijkswaterstaat beheert de nationale database Vaarwegen in Nederland (ViN).

Ligplaatsen Beheerder

5	Alkmaarder- en Uitgeestermeer
5	Defensie - Koninklijke Marine
7	Gemeente Alkmaar
22	Gemeente Amsterdam
7	Gemeente Beverwijk
1	Gemeente De Ronde Venen

7	Gemeente Den Helder
1	Gemeente Diemen
1	Gemeente Edam-Volendam
13	Gemeente Enkhuizen
16	Gemeente Haarlem
4	Gemeente Haarlemmermeer
2	Gemeente Heerhugowaard
1	Gemeente Hilversum
2	Gemeente Hollands Kroon
2	Gemeente Hoorn
3	Gemeente Medemblik
3	Gemeente Purmerend
3	Gemeente Schagen
4	Gemeente Texel
2	Gemeente Uitgeest
3	Gemeente Uithoorn
1	Gemeente Waterland
6	Gemeente Weesp
1	Gemeente Wormerland
14	Gemeente Zaanstad
408	Havenbedrijf Amsterdam N.V.
2	HH Amstel, Gooi en Vecht
9	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
1	Hoogheemraadschap van Rijnland
328	Onbekend
5	Provincie Noord-Holland
169	Particulier
84	Rijkswaterstaat
1	Zeehaven IJmuiden N.V.

1.143 totaal in Noord-Holland

Vraag 14:

Is er op het gebied van de ligplaatsen sprake van een uniforme regelgeving, met betrekking tot ligduur, tarieven en minimaal voorzieningen-niveau?

Zo ja: welke regelgeving is dit, en waar kunnen wij deze regels vinden?

Zo nee: acht u dit wenselijk?

Antwoord 14:

Ligplaatsen in de vaarwegen waar de provincie vaarwegbeheerder is, moeten voldoen aan de [richtlijn vaarwegen 2020](#). De beheerder van de ligplaatsen stelt ligduur, tarieven en minimaal voorzieningenniveau vast. Ons college is niet van plan hier regelgeving voor op te stellen.

Vraag 15:

Mocht u op dit moment werken aan uniforme regelgeving, zoals in de vorige vraag bedoeld – of hier reeds aan gewerkt hebben – : welke belemmeringen komt u tegen?

Antwoord 15:

Niet van toepassing, zie antwoord op vraag 14.

Vraag 16:

Welke aanlegplaatsen in onze provincie zijn in het bezit van een walstroomvoorziening?

Welke daarvan zijn onder beheer van de provincie, en welke onder beheer van gemeenten?

Antwoord 16:

Wij hebben geen inzicht in de aanlegplaatsen met walstroomvoorziening. Ook op www.vaarweginformatie.nl is dit niet geregistreerd.

Milieu**Vraag 17:**

Waar is het in onze provincie mogelijk om te ontgassen?

Antwoord 17:

In het Noordzeekanaalgebied kan zowel varend als stilliggend worden ontgast, uitgezonderd benzine en de in de Omgevingsverordening NH 2020 genoemde ladingen. In Amsterdam is een proef gaande voor ontgassen van binnentankschepen naar een ontgassingsinstallatie.

In de Regionale havenverordening en Havenreglement Noordzeekanaalgebied 2012 zijn tevens voorschriften opgenomen m.b.t. varend en stilliggend ontgassen (ventileren).

Vraag 18:

Om welke 'gassen' gaat het hier?

Antwoord 18:

De dampen van alle vloeibare ladingen kunnen worden ontgast. Echter, vanwege de veiligheid en milieu eisen mag dit niet bij alle stoffen gebeuren. Op dit moment zijn er verboden:

1. Voor het ontgassen van benzine (un.nr. 1203) op basis van de Regeling benzinevervoer in mobiele tanks 2006, en
2. Op basis van de Provinciale Omgevingsverordening NH 2020 voor het varend ontgassen op:
 - a. benzeen (UN-nummer 1114);
 - b. ruwe aardolie (UN-nummer 1267) voor zover met meer dan 10% benzeen;
 - c. aardoliedestillaten N.E.G. met meer dan 10% benzeen of, aardolieproducten N.E.G met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1268);
 - d. brandstof voor straalvliegtuigen met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1863);
 - e. brandbare vloeistoffen, N.E.G. met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1993);
 - f. koolwaterstoffen, vloeibaar met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 3295).
3. Het is tevens verboden om de onder 2 genoemde stoffen stilliggend te ontgassen in de havens van Amsterdam, Beverwijk, Velsen en Zaanstad op basis van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied.
4. In de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied zijn tevens voorschriften opgenomen m.b.t. varend en stilliggend ontgassen (ventileren).

Vraag 19:

Waar is het in onze provincie mogelijk om het scheepsruim te ontdoen van fosfine?

Antwoord 19:

Op alle ligplaatsen in het Amsterdamse havengebied kan het scheepsruim ontdaan worden van fosfine. Het reinigingsproces wordt geregeld via het "plan van aanpak zeeschepen met ontsmettingsmiddel behandelde lading" onder de Regionale Havenverordening. De Directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB) houdt toezicht op de processtappen die alle betrokkenen moeten nemen.

Vraag 20:

Is er overigens voor schepen die fosfine gebruiken om de lading in het ruim te beschermen tegen ongedierte een meldingsplicht?

Antwoord 20:

Er bestaat hiervoor geen (inter)nationale meldplicht. In het Noordzeekanaalgebied geldt wel een meldplicht voor ladingen die in het buitenland van ontsmettingsmiddelen zijn voorzien. Dit moet worden gemeld aan het CNB.

Vraag 21:

Wie houdt hier binnen ons provinciaal apparaat toezicht op?

Antwoord 21:

De provincie houdt geen toezicht op (zee)schepen die ladingen aan boord hebben die zijn behandeld met het ontsmettingsmiddel fosfine. Het “plan van aanpak zeeschepen met ontsmettingsmiddel behandelde lading” onder de Regionale Havenverordening is lokale regelgeving waar de Divisie Havenmeester van Havenbedrijf Amsterdam op toeziet. De Landelijke Eenheid kan als algemene opsporingsdienst ook toezicht houden op deze regelgeving.

Vraag 22:

En is er nog (ergens, op de een of andere manier) landelijk toezicht?

Antwoord 22:

De Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT) houdt op basis van de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden toezicht op het reinigen van het ruim waarin goederen zijn ontsmet met bijvoorbeeld fosfine.

Vraag 23:

Schippersverenigingen en verzekeraars maken zich met de fractie van de SP grote zorgen over de verplichting van bunkerbedrijven om vanaf 1-1-2022 gasolie te leveren met daarin biobrandstoffen, waaronder FAME (Fatty Acid Methyl Esters). Zij voorzien meer vervuiling, maar ook het ontstaan van levensgevaarlijke situaties. Zo kan het in combinatie met bijvoorbeeld de stof ‘benzeen’ leiden tot gevaarlijke chemische combinaties.

Is er reeds een calamiteitenplan voor gevaarlijke situaties die kunnen ontstaan rond het verplichte gebruik van FAME?

Antwoord 23:

Volgens de ons beschikbare informatie is FAME chemisch stabiel en niet reactief. Er is geen calamiteitenplan speciaal voor FAME.

Vraag 24:

Wie gaat toezien op de handhaving als het gaat om milieuaspecten van het gebruik van FAME?

Antwoord 24:

Als het bunkeren van FAME plaatsvindt bij een walvoorziening, is de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) in opdracht van de provincie de instantie voor Toezicht & Handhaving m.b.t. milieu vergunningen voor het Westelijk Havengebied. Bij het rechtstreeks bunkeren vanuit een bunkerschip in een schip is dit geregeld in de bunkervergunning van de leverancier en ziet de Divisie Havenmeester van Havenbedrijf Amsterdam hierop toe.